

[Justitsministeren.]

jeg ikke nå gå inn på. I andre land er ordningen i detaljene forskjellig, men synes likevel å følge et hovedmønster. — Jeg vil tro at ordningen bør bli at det opprettes en domstolsrepræsentasjon — utvalg eller råd — som på domstolsorganisasjonens vegne får rett til å uttale seg og gi offisiell innstilling til regjeringen ved utnevning og forfremmelse av dommere.“

Denne udtalelse af Norges højesterepræsident gør det ikke mindre tvivlsomt, om det er det rigtige at gå den vej, som civildommer Harald Petersen har anvist. Skal der nedsættes en kommission til at overveje spørgsmålet om domstolenes uafhængighed, mener jeg derfor ikke, der kan være tale om at gøre kommissionens mandat så begrænset, at det ligefrem pålægges kommissionen at udarbejde regler, der begrænser forvaltningens indflydelse på dommerudnævnelserne mest muligt.

Kommissionen bør stå frit, således at den kan foreslå den ordning, som den — alle hensyn taget i betragtning — finder er den bedste, også hvis den finder, at den nuværende ordning bør foretrækkes. Når man sammensætter en kommission af sagkyndige, vil det vel heller ikke være rigtigt at afskære dem fra at fremkomme med deres synspunkter vedrørende det spørgsmål, de er sat til at overveje.

Efter forslaget skal de nye regler, som kommissionen skal udarbejde, omfatte dem, der skal udøve dommergerning. Jeg forstår på det ærede medlems fremsættelsestale, at man har valgt dette udtryk med henblik på spørgsmålet om fast konstitution af dommerfuldmægtige. Det har ved en række af de større dommerembeder været nødvendigt at aflaste dommeren ved at overlade behandlingen af visse sager til fuldmægtige. Det drejer sig navnlig om faderskabssager, politisager og sager om frakendelse af ret til at føre motorkøretøj. Der er kun i ganske få tilfælde givet fast konstitution til at udføre samtlige dommerforretninger. Problemerne rækker imidlertid videre end til en dommerfuldmægtig med fast konstitution. Efter retsplejeloven kan dommerfuldmægtige bl. a. udføre foged- og skifteforretninger, uden at der skal foreligge nogen konstitution, nemlig i det omfang det af dommeren overdrages dem at udføre disse

forretninger. Også her er der tale om udøvelse af dommergerning. Fuldmægtigenes virksomhed på disse områder adskiller sig ikke i princippet fra domstolenes virksomhed i øvrigt. Det er rigtigt, at dommerfuldmægtigene ikke er sikret samme personlige uafhængighed som dommere. Også her er det imidlertid således, at det kun er ud fra principielle synspunkter, at der er et problem. Jeg har aldrig hørt eksempler på, at dommerfuldmægtige har ladet sig lede af usaglige hensyn for at tækkes den siddende regering. Skulle der endelig opstå tilfælde, hvor der er mulighed for konflikt, tror jeg, problemet i praksis løses ved, at dommeren selv tager sagen. Man må huske, at det er dommeren, der fordeler sagerne og har ansvaret for deres fordeling.

For mig at se er spørgsmålet, om vi skal bibeholde den nuværende ordning eller gå over til en ordning, hvorefter kun faste dommere udfører dommerforretninger, herunder også foged- og skiftesager. Det ville vel ikke være umuligt at gennemføre en sådan reform, selv om det ville rejse en lang række praktiske vanskeligheder. Det ville blive nødvendigt at foretage en så betydelig forøgelse af antallet af dommere, at hele domstolsordningen måtte ændres. Endvidere ville man gå glip af den nuværende ordnings store uddannelsesmæssige betydning og ikke mindst den øgede mulighed for at bedømme, om en fuldmægtig egner sig til dommergerning, som de faste konstitutioner giver.

For fuldstændighedens skyld må det også nævnes, at den fornødne udvidelse af antallet af dommere ville medføre betydelige udgiftsstigninger. Jeg skal i denne forbindelse fremhæve, at i det foredrag af civildommer Harald Petersen, som det ærede medlem i så høj grad har støttet sig på i sin fremsættelsestale, er også spørgsmålet om dommerfuldmægtiges uafhængighed drøftet. Harald Petersen mener imidlertid, at man bør blive stående ved den nugældende ordning, dog at man ved de faste konstitutioner skal indhente en udtalelse fra dommerstandens udøvende organ.

Jeg har hidtil forbigået et enkelt punkt i forslaget, nemlig spørgsmålet om meddelelse af tredjeinstansbevillinger. Efter forslaget skal også dette spørgsmål behandles af den foreslåede kommission. At jeg har forbi-